

43. Perjantaina 23 päivänä huhtikuuta 1993

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely:

1) Ehdotus laiksi Kansainvälisen Itämeren kalastuskomission suositusten voimaansaattamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 1054

Hallituksen esitys n:o 213/1992 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4

2) Ehdotus laiksi kalastusvakuutusyhdistyksistä annetun lain 2 ja 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys n:o 214/1992 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 5

3) Ehdotus laiksi kalastuslain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys n:o 301/1992 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6

Esitellään:

4) Hallituksen esitys n:o 29 vaaleja ja kansanäänestyksiä koskevan lainsäädännön muuttamisesta 1060

5) Hallituksen esitys n:o 30 laiksi leimaverolain muuttamisesta

S.
6) Hallituksen esitys n:o 31 laiksi valtion vakauttamistakauksista 1060

7) Hallituksen esitys n:o 32 laiksi asu-
mistukilain muuttamisesta 1062

S.

8) Ed. Laineen lakialoite n:o 19 laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta „

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies
Paakkinen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Alho, Astala, Gustafsson, Haavisto, Häkämies, Juhantalo, Kaarilahti, Kankaanniemi, Kautto, Kekkonen, Komi, Laurila, Leppänen P., Malm, Miettinen, Moilanen, Mäki-Hakola, Nyby, Näsi, Ojala O., Paasio, Pekkarinen, Perho-Santala, Pokka, Puhakka, Rauramo, Rinne, Rusanen, Särkijärvi, Törnqvist, Uosukainen, Urpilainen, Vanhanen, Varpasuo, Viljanen, Vuoristo, Väyrynen, Wahlström ja Zyskowicz.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuvat edustajat Kankaanniemi, Perho-Santala ja Gustafsson.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden vuoksi ed. P. Leppänen, virka-
tehtävien vuoksi edustajat Pekkarinen, Rusanen, Uosukainen ja Väyrynen sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Alho, Häkämies, Juhantalo, Kaarilahti, Kekkonen, Miettinen, Mäki-Hakola, Näsi, Puhakka, Törnqvist, Urpilainen, Varpasuo, Viljanen, Vuoristo ja Zyskowicz, tämän

kuun 29 päivään yksityisasioiden vuoksi ed. Rauramo sekä ensi toukokuun 10 päivään sairauden vuoksi ed. Nyby.

Kirjalliset kysymykset

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuna, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 87 ja 89. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotus laiksi Kansainvälisen Itämeren kalastuskomission suositusten voimaansaattamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 213/1992 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotus laiksi kalastusvakuutusyhdistyksistä annetun lain 2 ja 5 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 214/1992 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 5

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 5.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Ehdotus laiksi kalastuslain 6 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 301/1992 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6.

Keskustelu:

Ed. S-L. Anttila: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys kalastuslain 6 §:n muuttamisesta oli valiokunnassa varsin pitkään käsiteltävänä, koska koimme hyvin ongelmalliseksi sen, että tähän Eta-lainsäädäntöön samaan aikaan lisättiin 6 §:ään 4 momentti, jonka hyväksymiseen tarvittiin valiokunnan mietinnöstä löytyvät kolme erilaista pontta, joilla pyritään korjaamaan sitä ongelmakenttää, joka tässä käytännössä on.

Tässähän lähdetään siitä, että jokaisella Suomessa vakinaisesti asuvalla Eta-valtioiden kansalaisella olisi kalastusoikeus yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä. Pohjoismaiden kansalaisilla olisi kuitenkin kalastusoikeus kotipaikasta riippumatta ja tämä muutosehdotus perustuu Eta-sopimukseen ja on asia, jonka me toki yksimielisesti kykenimme hyväksymään.

Mutta valiokunta pohti varsin pitkään ja kuuli asiantuntijoita useampaan eri otteeseenkin 6 §:n 4 momentista, jolla kalastusta rajoitetaan ammattimaiseen kalastukseen tarkoitettujen pyydysten osalta. Säännöksen mukaan kyseisiä pyydyksiä saivat yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen kalastusvyöhykkeellä käyttää vain ammattikalastajat. Ehdotettua lainkohtaa on esityksessä perusteltu muiden kuin ammattikalastajien saaliiden kalamarkkinoilla aiheuttamilla häiriöillä ja siitä ammattimaista kalastusta harjoittaville koituvalle haitalla samoin kuin koti- ja virkistyskalastuksen ammattikalastusta vähäisemmällä saalistarpeella.

Tässä kuitenkin ongelmaksi muodostuu se, että nyt kun tällainen rajankäynti tehdään, se jakaa tällä hetkellä olevat kalastajat pyyntivälineiden mukaan. Erityinen ongelma tämä toki on sellaisessa tilanteessa, kun on myös olemassa iso joukko kalastajia, jotka sivutoimisesti kalastavat ja se on heille heidän toimeentulonsa kannalta tärkeää. Sen takia nyt löytyy valiokunnan mietinnöstä kolme eri pontta.

Ensimmäisessä ponnassa edellytetään, että ”hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ammattikalastajien kalastusrekisterin luomiseksi, joko käytössä olevaa merialueen ammattikalastajien kalastusrekisteriä kehittämällä taikka luomalla kokonaan uusi rekisteri”.

Toisessa ponnassa lähdemme siitä, että ”lain täytäntöönpanossa on huolehdittava siitä, ettei ammattikalastuksen harjoittamiseen ryhtyminen esty”. Nimittäin valiokunnan kuuleman asian-tuntijan mukaan, kun ammattikalastajien käyt-tämällä pyydyksillä tapahtuvaa kalastusta rajoi-tetaan, niin siinä hyvin helposti tosiaan käy niin, että rajoitetaan myös sellaisten henkilöiden toi-meentuloa, joille kalastus tähän saakka on ollut merkittävä sivutoimeentulolähde.

Keskustelimme myös valiokunnassa hyvin paljon Pohjanlahden rannikon kalastuksen on-gelmista. Emme kuitenkaan löytäneet niihin kaikkia tyydyttävää vastausta, ja se taas näkyy mietintöön liitetystä vastalauseesta.

Valiokunta viimeisenä pontena toteaa, että ”lakia sovellettaessa ammattikalastaja mää-ritellään siten, että edellytykset sivuelinkeinona harjoitettavalle kalastukselle säilyvät”.

Aivan lopuksi toteaisinkin, että kun jatkossa tämän tyyppisiä esityksiä eduskuntaan tuodaan, niin toivon todella, että ne vähän huolellisemmin valmisteltaisiin, koska tuntuu varsin keinotekoi-selta liittää Eta-lakiin tällainen lisämomentti, jolla ammattikalastajien toimeentulomahdolli-suuksia parannetaan. Se sinänsä on tavoitteena ihan hyvä, mutta paljon paremmin tämän tyyppi-nen uudistus ja määritelmä sopisi kalastuslain uudistukseen, joka on eduskuntaan tiettävästi myös ainakin osittaisuudistuksena lähiaikoina tulossa.

Kaiken kaikkiaan tämä Eta-sopimushan tulee merkitsemään mm. elinkeinotukien poistumista ja silloin 1.1.97 alkaen myöskin kalatalouden saamat elinkeinotuet — kalasaaliin hintatuet, korkotuet ja vastaavat — todennäköisesti pois-tuvat. Eli tätä kautta myöskin tapahtuu merkit-täviä muutoksia Suomen kalastuselinkeinoon kohdalta. Sitä taustaa vasten toki ymmärrän hallituksen päämäärän ja tavoitteen turvata ammattikalastajien toimeentulomahdollisuudet.

Ed. S a a r i o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voi myöskin sanoa, että tämän lain käsittelyssä valiokunnassa syntynyt kohu oli paljon melua tyhjistä, sillä tosiasiaassa lähtökoh-tana piti olla kaiken kaikkiaan ammattikalasta-jien oikeuksien säilyttämisen. Suomessa on tuhat ammattikalastajaa, ja tällä hetkellä kehittynei-den välineiden, lisääntyvän kalastuksen ja ennen muuta avautuvan eurooppalaisen kalastus-vyöryn estämiseksi on jollakin tavalla huolehdit-tava siitä, että ammattikalastajilla tulevaisuudes-sa on vielä mahdollisuus huolehtia ammatistan-

sa. Kun Eta-lainsäädäntö toteutuessaan vielä merkitsee myös sitä, että erilaiset elinkeinotuet poistuvat tältä ammatinharjoittajakunnalta, tuntui varsin kohtuulliselta, että hallituksen esi-tyksessä kytkettiin Eta-lakiin myös tämä erilli-nen säännös, joka tietyllä tavalla rajoittaa sekä virkistyskalastukseen käytettävien välineiden määrää että laatua, jota myöskin tähän saakka on rajoitettu. Isorysä, nuotta ja trooli ovat olleet kiellettyjen listalla harrastuskalastuksessa.

Luulenpa, että kun harrastajakalastaja täst-edeskin saa käyttää noin 6:ta kilometriä verkko-ja, siimaa koukuilla, 250:tä koukkuu siimassa, ja 25:tä kappaletta 8 metrin korkuisia lohi- ja taimenverkkoja, ei voida sanoa, että harrastaja juuri harrastuksensa toteuttamiseksi tarvitsisi suurempia määriä.

Mitä tulee siihen mahdollisuuteen, voiko sivu-toiminen kalastaja harjoittaa ammattiaan, kyllä voi, ja mikään ei estä sitä, etteikö sivutoimisella ammatinharjoittajalla kalastuksesta saadun tulo-n osuus nousisi. Silloin hänestä vain tulee ammatissa toimiva kalastaja. Tässä ei lopulta tämän suuremmasta kysymyksestä ollut kyse.

Ed. Pulliainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Saario lopetti puheen-vuoronsa siihen, että ei ollut sen suuremmasta asiasta kysymys, mutta kysymys oli kuitenkin riittävän suuresta asiasta, jotta siitä piti keskus-teltaman valiokunnassa varsin perusteellisesti. Ongelmahan oli siinä, että ministeriön oma läh-tökohta tässä lainvalmistelussa oli se, että eräällä tavalla tietylle ammattikalastajajoukolle vara-taan tämä kalastus eräällä tavalla yksinoikeu-deksi. Valiokuntakäsittelyssä enemmistön mie-tintöön sisällyttämällä ponsilla on tätä pyrkimys-tä selvästi lievennetty ja selvennetty.

Henkilökohtainen näkemykseni oli ja on tällä hetkellä se, että tässä olisi pitänyt tehdä niin, että luonnonolosuhteet olisi pitänyt ottaa yksityis-kohtaisemmin huomioon. Se olisi käynyt näppä-rimmin sillä tavalla, että Merenkurkun tienoo elikkä 63 astetta pohjoista leveyttä olisi laitettu pohjoisrajaksi sille alueelle, mihin tätä 6 §:n 4 momenttia sovelletaan. Tällä tavalla Perämeren alue, missä jäitä on puolet vuodesta, olisi sijoit-tunut omaksi alueekseen. Silloin tämä olisi ollut selvä peli, mutta kun ei näin käynyt, olen vasta-lauseessa mukana.

Ed. R a j a m ä k i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on totuttu jo kyllä vuosi-en saatossa siihen, että budjettilakien yhteydessä

MTK ja keskusta nostavat ja korottavat erilaisia veronluonteisia metsästyksen ja kalastuksen maksuja ja ajavat maa- ja vesialueiden omistajien asiaa yksipuolisesti. Nyt hallitus löysi Etasopimuksen, johon täysin liittymätön asia kalastuslainsäädännön puolelta kytkettiin täksi 4 momentiksi, jolla tullaan rajoittamaan merialueella tänä päivänä sivutoimisesti kalastavien ihmisten valtaosan harrastus- ja toimintaedellytyksiä. Tässä suhteessa se on vastoin myöskin monituloajattelua ja sitä, että on mahdollistettava tulomahdollisuudet muillekin.

Erikoista oli se, että valiokunnassa varsin voimakkaasti oli myös hallituspuolueiden keskuudessa edustajia, jotka eivät ymmärtäneet tällaista lainsäädäntöä. Mutta kun olen sanonut tähän saakka sanonut, että tämä hallitus on ollut alusta lähtien MTK-johtoinen, niin täytyy todeta, että toinen keskeinen voima on RKP tässä hallituksessa. Tällä tavalla menettelytapakysymyksellä sitten yksi RKP:läinen edustaja panee ruotuun lähes koko hallitusryhmän. Tässä syntyy Suomeen RKP:läinen rälssilaki kalastukseen. Se on tietysti RKP:lle suuri voitto, mutta itse kalastukselle ja monille muille asioille se on korvapuusti.

Ed. Laine (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ed. Saario sanoi, että me puolustamme ammattikalastajien oikeuksia. Mikäli ed. Saario tarkoitti kokoomusta, sanoisin, että ette ainakaan suomalaisten ammattikalastajien oikeuksia. Tehän olette viemässä Suomea EY:hyn. Olette hyväksymässä EY:n asettamat säädökset, jotka tulevat aiheuttamaan vaikeuksia suomalaisten ammattikalastajien mahdollisuuksille kalastaa. Sen jälkeen te tietenkin tätä tilannetta, joka nyt näyttää olevan syntymässä, käyttätte myös sitten harrastuskalastajien etujen ja oikeuksien heikentämiseen ja polkemiseen.

Johtopäätökseni on se, että te ette, ed. Saario, kokoomuksessa puolusta ammattikalastajien etuja, mutta vielä vähemmän harrastuskalastajien.

Liikenneministeri Norrback: Arvoisa puhemies! Kalahan on rajoitettu luonnonvara, ja näin ollen joudutaan aina ottamaan rajoituksia käyttöön. Minusta on selvästi parempi se, että ne ihmiset, jotka saavat kalastuksesta toimeentulonsa, ovat vähän paremmassa asemassa kuin me, jotka emme siitä saa. Siihen tämä laki tähtää. Tämä oli valmiina jo edellisen hallituksen aikana, mutta silloin kokoomus

ja sosialidemokraatit vastustivat sitä. Nyt olen iloinen siitä, että se on päässyt näin pitkälle ja menee lävitse.

Olen myöskin iloinen siitä, että kunnioitetaan ed. Henrik Westerlundin työtä valiokunnassa. Me RKP:ssä kiitämme suuresti siitä!

Sen lisäksi on syytä todeta, että integraatio ei kuitenkaan tuo mukaan kovin suuria vaaroja ammattikalastajille, jos hallituksen asettamat tavoitteet toteutuvat. Näin uskon, koska tässä kysymyksessä ei ole kovin suuria paineita.

Mutta olen ed. Laineen kanssa samaa mieltä siitä, että ammattikalastusta pitää suojella ja myös pitää muistaa, että kun kala on rajoitettu luonnonvara, niin kalakantoja voidaan hoitaa paremmin, jos vastuu on kansallinen mahdollisimman pitkälle, niin kuin se toivon mukaan tulee olemaan.

Ed. Westerlund (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! On aivan turhaa, että ed. Rajamäki moittii RKP:n osaa lain käsittelyssä ja lain hyväksymisessä, mikä nyt on edessä päin.

Ammattikalastajien toimeentulomahdollisuudet on aina ollut kysymys, jonka puolesta RKP on tehnyt kaiken, mikä on tehtävissä, koska tämä on mahdottoman tärkeä kysymys. Hyvä on, että lakiesitys hyväksyttiin valiokunnassa muuttamattomana, että 4 momentti edelleen on mukana, jonka muun muassa ed. Rajamäki ja monet muutkin halusivat poistaa.

Samaten haluaisin erityisesti kiittääkin ed. Saariota hänen työpanoksestaan valiokunnassa, mikä oli erittäin tärkeä sinänsä, ja totta kai kaikkia muitakin, jotka vaikuttivat mietinnön positiiviseen kehittämiseen.

Toivottavasti lakiesityksen käsittely eduskunnassa voi jatkua ilman minkään näköisiä säröjä ja sivuheittoja taholta tai toiselta. Ammattikalastajat ovat siksi pieni ryhmä, että heidän asemastaan on joka tapauksessa pidettävä huolta. Asetuksessa selvästi tullaan määrittelemään, mitä pyydykset saavat jatkossa olla. 30 prosentin raja tuloissa, mikä määrittelee ammattikalastajan, on myös ihan oikein.

Näitä näkökohtia, rouva puhemies, halusin esittää tässä.

Ed. Kankaanniemi merkitään läsnä olevaksi.

Ed. Saario (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäki sotki siimat tahal-

laan, mutta minä haluan ed. Laineelle todeta sen ikään kuin tarkennukseksi, että kyllä tällä lailla nimenomaan ammattikalastajien oikeuksia turvataan. Se avaus, mikä tapahtuu Etäkansalaisten piiriin, tapahtuu aivan samoilla ehdoilla kuin ns. virkistyskalastus myös suomalaisille, se koskee siis kaikkia Eta-kansalaisia. Rajoitus, joka laissa nimenomaan ammattikalastajien ammatinharjoittamisen turvaamiseksi tehdään, koskee myös kaikkia Eta-kansalaisia.

Ed. Perho-Santala merkitään läsnä olevaksi.

Ed. E n e s t a m (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Rajamäen puheenvuoron johdosta on syytä todeta, että sekä ammatti- että virkistyskalastajien intressit aika oivallisesti tavalla tällä ehdotuksella otetaan huomioon. RKP:n puolesta olen liikuttunut siitä, että me saamme kunnian tästä.

Ed. R a j a m ä k i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Norrbackin puheenvuoron myötä ilmoittautui ilmeisesti tämän RKP:läisen rälssilain isä tässä salissa. Kyllä se meille selväksi valiokunnassa tulikin. Ministeri Norrback, viime hallituskaudella oli todella paljon lakeja, jotka jäivät hallitukseen ja joiden kulku pysähtyi ennen eduskuntaa sosialidemokraattien vastustuksesta. Tämä oli todella yksi niistä. Niitä on myös valtion metsien anastaminen maanviljelijöille, minkä me olemme saaneet vasta täällä eduskunnassa pysäytettyä.

On erittäin vakavaa huomata, että kokoomus tältä osin on muuttanut linjaansa ja laskee tällaisen erittäin vakavasti osa-aikaisia ja sivuharrastuskalastajia rankaisevan ja heidän toimintaedellytyksiään rassaavan lain täällä läpi.

Sosialidemokraatit ovat johdonmukaisesti vastustamassa tällaista rälssilakia edelleen.

Ed. Pulliainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Westerlundin äskeinen puheenvuoro oli jokseenkin järkyttävä siinä suhteessa, että se oli täysin ristiriidassa enemmistön mietintöön sisällyttämien kolmen ponnien kanssa. Hänhän toi 30 prosentin säännön takaisin, jolla hän osoitti, että näillä kolmella edellyttämispönnellä ei olekaan tarkoitettu yhtään mitään. Se tarkoittaa sitä, että Perämeren alueelta lopetetaan kokonaan ammattikalastus.

Minä olen äärimmäisen pettynyt siitä, että tämäkin osa oli pelkkää bluffia.

Ed. Gustafsson merkitään läsnä olevaksi.

Liikenneministeri N o r r b a c k : Arvoisa puhemies! Jos raja on 30 prosenttia, sehän tietää sitä, että heillä on pääosa toimeentulosta muualta. Minusta se on sopusoinnussa sen periaatteen kanssa, että saaristossa ihmiset saavat toimeentulonsa eri tahoilta. Tämä ei sulje pois muuta toimintaa, mutta se estää esimerkiksi kansanedustajia ryhtymästä ns. ammattimaiseen kalastukseen viikonloppuna sekä muita hyvätulolaisia, jotka nykyään hankkivat kalliita pyyntivehkeitä ja pyytävät kalaa viikonloppuna. Se on minusta väärin. Pitää suojella sitä ammattikuntaa, joka saa kalastuksesta huomattavan osan toimeentulostaan ja joka pitää saaristoa ja rannikkoa asuttuna.

Ed. L o u e k o s k i (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kyllä tämä on hyvin merkillinen säädäntötoimi aikana, jolloin yleensä ollaan avaamassa elinkeino- ja ansiomahdollisuuksia luvista vapaiksi kaikille kansalaisille.

Tässä nyt läpimenossa olevassa ehdotuksessaan annetaan valtuuksia rajoittaa pyydyksiä sanamuodoilla, joita missään muussa yhteydessä eduskunta ei varmastikaan saattaisi hyväksyä. Niin kuin ed. Pulliainen puhui 30 prosentin säännöstä, ehdotus jättää täysin avoimeksi tulokinnat, kuka näitä pyydyksiä saattaa käyttää ja kuka ei. Minusta tämä on aivan käsittämätön lainsäädäntötoimi, eivätkä sosialidemokraatit tätä varmaankaan tule hyväksymään. Minä ainakin teen kaiken, että tällainen estetään.

Ed. L a h i k a i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi kalastuslain 6 §:n muuttamisesta on perusteltu Eta-sopimuksella, jossa edellytetään kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltämistä. Hallituksen esityksessä kalastuslain 6 §:n 1 momenttiin on ehdotettu muutosta, jonka mukaan jokaisella Suomessa vakinaisesti asuvalla Eta-valtioiden kansalaisella olisi kalastusoikeus yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä. Pohjoismaiden kansalaisilla olisi kuitenkin kalastusoikeus kotipaikasta riippumatta.

Kalastuslain 6 §:n muutos on merkityksellinen samoin kuin koko pykälä niin ammattimais-

ta kalastusta harjoittaville kuin myös kalastusta harrastaville. Sen 1 momentti turvaa jokamiehenoikeuden kalastamiseen kylärajain ulkopuolisella merialueella aina Suomen kalastusvyöhykkeen ulkorajaan saakka. Lisäksi samalla alueella on muiden Pohjoismaiden kansalaisilla oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen.

Tämä on Eta-laki. Riittävä Eta-sopimuksen huomioon ottava korjaus olisikin pitäytyminen 6 §:n 1 momentissa, jonka mukaan "Suomen kansalaisilla" korvattaisiin sanonnalla "Suomesa vakinaisesti asuvalla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella".

Nyt on kuitenkin hallituksen esitykseen ujutettu 6 §:ään lisättävä 4 momentti, josta tässä jo olemme debattia käyneet. Tämän mukaan ammattimaiseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä saavat 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella käyttää vain ammattikalastajat. Näistä pyydyksistä olisi tarkoitus säätää tarkemmin asetuksella. (Ed. Louekoski: Onkohan katiskakin menossa luvanvaraiseksi?) — Onkohan katiskakin menossa luvanvaraiseksi, kysyi ed. Louekoski. Sitä samaa sopii kysyä tässä itse kunkin, sillä tässä asiassa ollaan viemässä valta tältä salilta. — Lakiesityksessä puolestaan tarkoitetaan ammattikalastajalla henkilöä, jonka verotettavista tuloista vähintään 30 prosenttia on saatu kalastuksesta. Vastaavaa määrittelyä käytetään valittaessa henkilöitä, joille myönnetään kalastustulolain mukaista tukea.

Tämä esitys puolestaan johtaa siihen, että näin putoavat pois kaikki tätä pienemmän tuloosuuden kalastuksesta keräävät rannikon ja saariston ammattimaista kalastusta harjoittavat kalastajat, myös ne, joilla ei ole osuutta ja mahdollisuutta kalastaa ammatikseen kylärajan sisäpuolisilla kalastuskuntain tai yksityisten omistamilla vesillä, vaan joille ns. valtion vedet ovat tarjonneet mahdollisuuden tarpeellisiin ansioihin. Taas vastaavasti ne, jotka jo omistamillaan vesiltä saavat tuon 30 prosentin tarvittavan kalastustulon, voivat edelleen jatkaa kalastustaan myös kylärajain ulkopuolella.

Tämän lain seurauksena syntyisi Suomeen pieni kalastajien porukka, kuten ed. Rajamäki totesi: rälssi, joka eläisi valtion tukiaisten varassa. MYELin tilastojen mukaan ainoastaan 183 kalastajaa ansaitsi yli 6 000 markkaa kuukaudessa vuonna 90 ja noin 50 prosenttia ansaitsi alle 2 000 markkaa kuukaudessa.

Kalastaminen Suomessa ei voi koskaan olla ympärivuotista toimintaa. Näin se ei myöskään elätä, vaan on lähinnä lisäansioita muuta työtä

tekeväälle. On siis täysin käsittämätöntä, ettei saisi tienata muusta työstä itselleen riittävää toimeentuloa, vaan pitäisi hakea toimeentulotukea tai työttömyyskorvausta. Muuten ei tämän mukaan täytä ammattikalastajan vaadetta.

Myös kilpailuvirasto on antanut lausuntonsa 6 §:n 4 momentista. Lainaankin kilpailuviraston lausuntoa, jonka mukaan: "Ehdotettu 4 momentti olisi luonteeltaan valtuuslaki, jota soveltamalla olisi mahdollisuus estää uusien kalastajien alalle pääsy sekä poistaa alalta huomattava määrä jo alalla toimivia sivutoimisia kalastajia. Lainmuutos rajoittaisi näin muutos ammattikalastajien mahdollisuuksia kehittää muita elinkeinojaan. Siten kilpailun toimivuutta voitaisiin merkittävästi rajoittaa erillislain turvin alalla, joka kuuluu kilpailun rajoituksista annetun lain soveltamisalaan. Merialueella toimii tällä hetkellä noin 3 000 suomalaista pää- ja sivutoimista kalastajaa, joista noin 1 000 saa kalastuksella ansiotuloistaan yli puolet. On arvioitavissa, että lainmuutos kohdistuisi valtaosaan merialueella jo toimivista sivuammattikalastajista heidän toimintaedellytyksiään rajoittaen. Kun momenttia olisi mahdollisuus soveltaa myös siten, että uusien kalastajien alalle pääsy huomattavasti vaikeutuisi tai jopa estyisi kokonaan, voidaan momenttia pitää näin myös Eta-sopimuksen vastaisena." Näin siis toteaa kilpailuvirasto. Tälle ei sen kummemmin kuitenkaan valiokunnan enemmistö korvaansa lotkauttanut.

Hallituksen esityksessä ehdotettua 4 momenttia on perusteltu muiden kuin ammattikalastajien saaliiden kalamarkkinoilla aiheuttamilla häiriöillä ja siitä ammattimaista kalastusta harjoittaville koituvalla haitalla sekä koti- ja virkistyskalastuksen ammattikalastusta vähäisemmällä saalistarpeella. Tämä perustelu on osoittautunut kestävämmäksi, sillä alle 30 prosentinkin kalastustulo-osuuden saaliinsa myynnillä hankkivat kalastajat ovat kalastusasetuksen mukaan myös ammattimaista kalastusta harjoittavia, ei harrastajia. Siksi myös heille tehokkaiden pyyntivälineiden käyttö on välttämättömyys.

Hallituksen esitystä ei ole pyrittykään perustelemaan Eta-sopimuksilla, sillä se olisi vieläkin kestävämpää. Voi myös todeta, että mielestäni olemme hyväksyneet sellaisen pelisäännön Eta-sopimuslakien osalta, että tuomme ne erillisinä käsiteltäväksemme eduskuntasaliin. Näin ei kuitenkaan tässä asiassa ole tapahtunut vaan on tuotu täysin Eta-sopimuksesta irrallaan oleva asia. Lakiesitys on myös valmisteltu puhtaasti virkamiestyönä, ja siihen

eivät ole saaneet vaikuttaa eri harrastajapiirit tai eri intressitahot.

Lain perusteluissa esitetyt väittämät ns. vapaan kalastuksen vaikutuksista saaliisiin, kalan myyntiin ja toimeentuloon eivät perustu minkäänlaiseen tutkimustietoon, eikä niiden perusteeksi ole esitetty minkäänlaisia selvityksiä. On vain väitetty, että yleisillä vesialueilla meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä harjoitettava kotitarve- ja virkistyskalastus vaarantaa ammattikalastuksen kannattavuuden, kalastuksen valvonnan ja järjestyksen säilyttämisen.

Kuitenkin kalastus kohdistuu ensisijaisesti loheen ja meritaimeneen. Virkistyskalastajien osuus mainittujen kalojen saaliista jää parhaimmillaankin alle 10 prosenttiin. Jälleen yksi kestävä väite ja perustelu. Sitäkään ei ole kyetty osoittamaan, että virkistys- ja kotitarvekalastajien saaliit olisivat olleet syynä lohen hinnan romahtamiseen ja ammattikalastajien tulojen laskemiseen. Perusteettomia ovat myös väitteet, joiden mukaan virkistys- ja kotitarvekalastajat olisivat aiheuttaneet erityisiä ylimääräisiä ongelmia kalastuksen järjestämiselle tai valvonnalle yleisellä merialueella, meressä tai Suomen kalastusvyöhykkeellä. Ei siis ole olemassa ammattikalastuksen kannattavuuteen tai kalastuksen valvontaan ja järjestämiseen liittyviä perusteita, joilla kotitarve- ja virkistyskalastusoikeutta mainituilla vesialueilla tulisi rajoittaa.

Valiokunnan puheenjohtaja ed. Sirkka-Liisa Anttila kertoi valiokunnan mietintöön sisältyvistä ponsilauseelmista, mikä mielestäni välittää myös sitä, että valiokunta ei ole halunnut tätä lakia näin kovana eduskunnan saliin kuin hallitus oli esittänyt.

Erityisesti tekee mieli kiinnittää huomiota ponteen, jossa on edellytetty, että "hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ammattikalastajien kalastusrekisterin luomiseksi". Tulevaisuuden visiona tässä voisi todeta, että pian ollaankin siinä tilanteessa, että lohen kalastuksessa ovat käytössä henkilökohtaiset kiintiöt, joita saisivat vain ammattikalastajat. Tämä tie puolestaan johtaisi siihen, että kotitarve- ja virkistyskalastajien mahdollisuudet lohen kalastukseen loppuisivat käytännöllisesti katsoen kokonaan. Erityisen irvokas esitys on myös siitä syystä, että suurin osa kalastuksen kohteena olevista lohikaloista on yhteiskunnan varoilla istutettuja.

Hallituksen esityksessä on niin ikään jätetty ottamatta huomioon rannikon ja saaristomme kehittyvä kalastusmatkailu. Kylänrajan ulko-

puolelle ei voida edelleenkään viedä muita kuin pohjoismaisia matkailijoita huolimatta siitä, että Eta-maista ja muualtakin Euroopasta ja kauempaakin saapuu maahamme innokkaita kalastuksen harrastajia. Lakiesitys voi pahimmassa tapauksessa johtaa kalastusmatkailuyrittäjien vaikeuksiin niin kalastusvälinemyynnin kuin myös itse matkailutoiminnan osalta.

Se merkitsee myös verotulojen menetyksiä valtiolle. Useankin asiantuntijalausannon mukaan on arvioitu, että liikevaihto romahtaisi kalastusvälineisiin erikoistuneilla yrityksillä. Se voi johtaa pahimmassa tapauksessa jopa konkurssiin, kun kalastusvälinemyyntituloista 60—70 prosenttia saadaan kasaan kotitarve- ja sivuammattikalastajilta. Momentin vaikutukset on arvioitu ankariksi myös verkko-, paula- ja köysitehtaille ym. kalastustarvikevalmistajille. Valtiolta jäisi saamatta huomattava määrä liikevaihtoveroa, arviolta noin 30—40 miljoonaa markkaa, samaten kuin sivutoimisten kalastajien verotulot.

Lienee turha korostaa tässä yhteydessä sitä, että Suomen kansalaisella ei ole muuta mahdollisuutta harjoittaa kalastusta kuin tähän asti vapaat valtion vedet. Kun nyt eduskunnan enemmistö näyttää olevan halukas loukkaamaan kansalaisten yhdenvertaisuutta tällä alueella, katsomme, että sitä ei tule sallia. Siksi tulenkin toisessa käsittelyssä esittämään, että eduskunta poistaisi hallituksen esityksestä kalastuslain 6 §:n 4 momentin.

Ed. L a i n e : Rouva puhemies! Pyysin tavallisen puheenvuoron, koska ei enää ollut mahdollista vastauspuheenvuoroa saada.

Tarkoitukseni oli ed. Saarion toisen puheenvuoron johdosta vain todeta, että olen edelleen sitä mieltä, että kaikki ne, jotka aikovat liittää Suomen EY:n jäsenyyteen, tulevat käytännössä vaikeuttamaan suomalaisten ammattikalastajien toimintaa, koska EY-jäsenyyteen liittyy EY:n kalastuspolitiikkaan sitoutuminen ja myös kalastuskiintiöiden luovuttaminen muille kuin suomalaisille ammattikalastajille. Tämä oli se väite, jonka esitin ed. Saarion aikaisemman puheenvuoron johdosta.

Kun ed. Enestam kiinnitti huomiota puheenvuorooni perustellen nyt esillä olevan lain hyväksymisen tarpeellisuutta, haluaisin todeta ed. Enestamille, että minä en puhunut mitään nyt käsittelyssä olevasta laista vaan nimenomaan siitä periaatteellisesta kannasta, jonka ed. Saario aikaisemmin esitti. Olen lukenut kansanedustaja

Enestamin ym. kirjallisen kysymyksen, johon maatalousministeri Pura vastasi näin: "Eta-sopimukseen ei liity EY:n yhteiseen kalastuspolitiikkaan sitoutumista eikä kalastuskiintiöiden luovutuksia kalavesiltämme EY:lle." Mutta jos Suomi EY:hyn liittyy, tilanne muuttuu toisenlaiseksi. Minusta sen jälkeen olisi erittäin vaikeata turvata suomalaisten ammattikalastajien sen paremmin kuin myöskään sivutoimisten ja harastuskalastajien etua.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Minunkin puheenvuoroni tausta on sama kuin ed. Laineen äskeisen puheenvuoron eli eräänlainen vastauspuheenvuoro tällä kertaa ministeri Norrbackille, joka valtioneuvoston jäsenenä asettui tukemaan ed. Westerlundin näkemystä 30 prosentin rajasta ja sen relevanttiudesta tässä yhteydessä. Tämä on hyvin merkittävä kannanotto ja sillä tavalla merkitsee sitä, että valtioneuvoston taholtakin on jo nyt romutettu mietinnössä olevien kolmen ponnin keskeinen sanoma.

Erikoisen ongelmallista tämä on Perämeren alueen osalta, missä ammattikalastus on ansiokalastusta perinteisenä sivutoimena sillä tavalla, että enemmistö tuloista luonnonolosuhteitten vuoksi joudutaan hankkimaan muualta kuin kalastuksesta. Silloin ei kerta kaikkiaan rakenteellisesti sovellu käytäntöön tällainen 30 prosentin raja, joka tässä tapauksessa rajoittaisi pyyntivälineitten käyttöä. Eli olen äärimmäisen pahoillani, että tämä osastopäällikkö Havun keksimä ajatus eräänlaisesta — niin kuin hän sanoi asiantuntijalausunnossa — neutraalista asioitten järjestelystä on saanut näin laajaa kannatusta ratkaisevilla tahoilla. Voisin jopa letkauttaa, että jos joskus on jokin uusi hallitus, jossa vihreät ovat mukana, saattaisi olla aihetta tätä kohtaa ensimmäisenä tarkistaa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

perustuslakivaliokuntaan:

4) Hallituksen esitys n:o 29 vaaleja ja kansanäänestyksiä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

valtiovarainvaliokuntaan:

5) Hallituksen esitys n:o 30 laiksi leimaverolain muuttamisesta

6) Hallituksen esitys n:o 31 laiksi valtion vakauttamistakauksista

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin talousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Mäkipää: Arvoisa puhemies! Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi valtion vakauttamistakauksista. Lain avulla on tarkoitus turvata velkaantuneiden pienten ja keski suurten yritysten toimintaedellytykset siten, että vakautettaisiin talletuspankkien yrityksille myöntämät luotot antamalla niille osittainen valtioneuvoston takaus. Samalla lain avulla pyritäisiin vähentämään pankkien luottotappioita yritysten konkurssitapausten takia.

Hallituksen esityksen tarkoitus on erittäin hyvä. Joka päivä maassamme menee konkurssiin useita kymmeniä elinkelpoisia yrityksiä, joiden mukana katoaa satoja ja taas satoja työpaikkoja. Tätä kehitystä on jatkunut jo 2 — 3 viime vuotta. Pitkälti tämän seurauksena meillä vallitsee tällä hetkellä itseenäisyytemme ajan ennätystyöttömyys, eikä näy vielä tunnelin päätä lähitulevaisuudessaakaan.

On hyvä, että hallitus lopultakin herää siihen tosiasiaan, että Suomen elinkeinoelämän selkäranka ovat pienet ja keskisuuret työvaltaiset yritykset. Tätä tosiasiaa on SMP:n taholta koetettu vakuuttaa niin nykyisen hallituksen kuin jo edellisienkin aikana osittain tuloksellisesti, osittain tuloksettomasti. Hallitus tätä tosiasiaa ei tähän saakka ole lainkaan tiedostanut kohdistaen kaikki merkittävät tukitoimenpiteensä pelkästään suurelle pääomavaltaiselle vientiteollisuudelle. Lopputuloksen voimme lukea työvoimamahallinnon kuukausitilastoista.

Hallituksen esityksen avulla on tarkoitus vakauttaa enintään noin 7 miljardin markan suuruiset yritysten pankkiluotot. Takauksia voisi samanaikaisesti olla esityksen mukaan enintään 3,5 miljardia markkaa. Kun otetaan huomioon pankkien ilmoittamat nk. hoitamattomat luotot

kyseessä olevien yritysten osalta, on kyse koh-
tuullisen merkittävästä tukitoimenpiteestä pie-
nille ja keskisuurille yrityksille. Järjestelmän tur-
vin voitaisiin yritysten talous lainanhoitokulujen
osalta vakauttaa seuraaviksi viideksi vuodeksi,
joiden aikana yritys voisi keskittyä tuotantonsa
kannattavuuden parantamiseen ja tehostami-
seen. Tällä tavoin estettäisiin lisätyöttömien syn-
tyminen ja pankkituen jatkuva paisuminen ja
jatkuminen. Tältä osin tervehdin tyydytyksellä
hallituksen esitystä.

Hallituksen esityksessä asetetaan pienyritys-
ten ja keskisuurten yritysten henkilöstön ylära-
jaksi 500 työntekijää sekä käyttöomaisuuden
enimmäisarvoksi 350 miljoonaa markkaa. Pidän
ehdotettua työntekijämäärää yliampuvana, sillä
esimerkiksi Euroopan yhteisössä vastaava raja
on 250 työntekijää ja liikevaihtokin olennaisesti
nyt hallituksen esittämää pienempi. Näkisinkin,
että tukea saavien pienten ja keskisuurten yritys-
ten enimmäistyöntekijämäärä tulisi esitetystä
500:sta alentaa vähintäänkin EY-alueella ole-
vaan 250 työntekijään ja mieluiten tämänkin
alapuolelle.

Käytännössä hallituksen esittämä 500 työntekijän raja merkitsee sitä, että tuen piiriin kuuluisi lähes 90 prosenttia maamme tuotannollisista yrityksistä. Näin ollen tuki menettäisi suuren osan merkityksestään, koska sen piiriin kuuluisivat useimmat maamme yrityksistä. Jos raja laitettaisiin esitettyä alemmaksi, esimerkiksi 100 työntekijään, rajoittuisi tuen saaminen todellisiin pieniin ja keskisuuriin työvaltaisiin yrityksiin, jolloin tuen piiriin pääsisi suurempi prosentuaalinen osuus taloudellisissa vaikeuksissa olevista pk-yrityksistä.

Hallituksen esityksessä kuultaakin jälleen tämän asian kohdalla sen itsepintainen käsitys siitä, ettei pienillä yrityksillä ole maassamme tulevaisuutta. Käsitys on varsin nurinkurinen verrattuna esimerkiksi EY-maihin, joissa tunnustetaan pienten yritysten merkitys talouselämän pyörien pyörimiselle.

Hallituksen esityksen perusteluissa oletetaan, että noin 20 prosenttia valtion vakauttamistakauksista johtaisi takaustappioiden syntymiseen. Tämä merkitsisi siis seuraavien viiden vuoden aikana noin 700 miljoonan markan kustannuksia valtiolle. Summaa ei voida pitää kovinkaan suurena verrattuna niihin lukuihin, joihin olemme pankkituen yhteydessä joutuneet tottumaan. Luvuissa on ollut aina yksi nolla enemmän ja vielä yleensä ykkönen etupuolella. Näin ollen hallitus on tässä toimenpiteessä hieman liikahta-

nut siihen järjelliseen pankkikriisin hoitopolitiikan suuntaan, jota SMP on koko ajan edustanut. Keväällä 92 ryhmämme toimesta tehtiin lakialoite, jossa esitettiin yritysten ja yksityishenkilöiden lainojen osittaista anteeksiantoa. Yritysten osalta nyt esitetty menettely lähentelee esittämäämme ongelman hoitotapaa kuitenkin siten, että lainojen vakauttamisaika on hieman pidempi.

Jäänkin kaipaamaan vastaavanlaista vaikeuksissa olevien asuntovelallisten vakauttamislainamenettelyä, jolloin saataisiin esimerkiksi viideksi vuodeksi palautettua normaalin elämän piiriin ne asuntovelalliset, jotka tällä hetkellä joutuvat laittamaan kaikki tulonsa velkojensa hoitoon ja silti käytännössä eivät pysty vähentämään lainamäärää ollenkaan. Useimmiten lopputuloksena tästä kierteestä on asunnon menettäminen ja suuren velkataakan alle vielä senkin jälkeen jääminen.

Arvoisa puhemies! Yrittäjäjärjestöt ovat pitäneet käsittelyssä olevaa pk-yritysten lainojen vakauttamismenettelyä erittäin tarpeellisena ja kiireellisenä. Tämän takia laki tulisiikin käsitellä viivyttelämättä, mutta siihen tulisi tehdä mielestäni tarvittavat korjaukset. Näitä olisivat jo edellä mainitsemani työntekijöiden enimmäismäärän alentaminen esitetystä 500:sta olennaisesti pienemmäksi ja myös ehdotetun takausten enimmäismäärän harkitseminen vieläkin korkeammaksi.

Jokainen pelastettu työpaikka on tänä päivänä kullan arvoinen ja hyödyttää valtiovaltaa niin verotuloina, säästyneinä työttömyyden hoitokustannuksina kuin myös vähentyneenä pankkituen tarpeena. Voidaankin todeta, että jokainen työvaltaisten yritysten tukemiseen sijoitettu markka tuottaa varmasti vähintäänkin itsensä takaisin, ellei peräti valtiolle pitkällä tähtäimellä voittoa.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Ed. Mäkipää varmasti esitti pitkälle samoja asioita, joita ajattelin sanoa. Vakuusrahastolain neuvottelujen yhteydessä keskusteltiin vakauttamislaita ja katsottiin, että tämä on varsin oikean suuntainen. Minä katson henkilökohtaisesti, että tämä on laki, joka auttaa sellaisia yrityksiä, joilla ei tuottavan yritystoiminnan kautta ole mahdollisuutta hoitaa omaa toimintaansa. Tämä mahdollistaa tietyllä tavalla tyhjäkäynnin siksi aikaa, kunnes ehkä ja toivottavasti paremmat ajat Suomessa koittavat. Sellaisille yrityksille, joilla ei ole mahdollisuutta tuottaa ja toimia

kannattavalla tavalla suhdanteista riippuen, on tarpeetonta antaa tietyn tyyppistä yritystukea, joka on tarkoitettu yritystoiminnan eteenpäinviemiseen. Tämä mahdollistaa siis pääsemisen vaikean lamakauden yli sillä tavalla, että firma toimintakykyisenä on käytettävissä yhteiskunnassa, kun ajat paranevat.

Aivan kuten ed. Mäkipää käsitykseni mukaan puhui, meillähän on olemassa lakialoite, joka tarkoittaisi saman tyyppistä menettelyä myös vaikeuksissa oleville yksityisille ihmisille. Velkasanerauslaki on sellaisenaan tuhoon tuomittu. Se ei tule auttamaan loppujen lopuksi ketään tai ainakin hyvin rajoitetussa määrin. Sen sijaan myös yksityisten ihmisten osalta tietynlaisen tyhjäkäynnin salliminen silloin, kun tuloja lainojen ja korkojen maksamiseen ei ole, olisi kaikkein parasta yhteiskunnassa; eli siinä vaiheessa, kun alkaa olla työtä ja tuloja, pystyttäisiin lähtemään eteenpäin siitä, mihin on lamakauden alla jääty. Lakialoitteemme aikanaan oli sen tyyppinen, että se tarkoitti tämän tyyppistä toimintaa ja lakia myös yksityisten ihmisten osalta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään talousvaliokuntaan.

7) Hallituksen esitys n:o 32 laiksi asumistukilain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Laine: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys tarkoittaa lähinnä hallinnollisia muutoksia eli siis sitä, missä asumistukipäätöksiä tehdään ja mistä käsin ne maksatetaan.

Haluaisin kuitenkin tässä yhteydessä muistuttaa siitä, että hallitus on tehnyt päätöksen, jolla huhtikuun 1 päivän jälkeen asumistuki lopetettiin kokonaan noin 60 000:ltä asumistuen saajalta ja sen lisäksi kaikilta muiltakin asumistuen saajilta leikattiin asumistukea 100:sta jopa 800 markkaan kuukaudessa.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä vaatii, että hallitus toisi asumistukea koskevan uuden ehdotuksen, jolla peruutettaisiin aiempi huonon-

nus ja palattaisiin asumistukien myöntämisessä vuoden 1992 tasolle, korjattaisiin se epäkohta, jonka hallitus on huhtikuun alusta alkaen voimaan tulleilla ratkaisulla päättänyt.

Ed. Rimi: Arvoisa puhemies! Ed. Laine toi esiin vasemmistoliiton kannan asumistukikysymyksessä. On todella hyvä asia, että hallinnollista menettelyäkin ollaan uudistamassa.

Samassa yhteydessä toivoisin, että selkeytettäisiin myös sitä tilannetta, kun ihmiset joutuvat kesken vuoden hakemaan asumistukea. Heidän elämäntilanteensa tämän päivän suomalaisessa yhteiskunnassa muuttuu varsin nopeasti, tulee yllättäviä työttömyystilanteita ja perheen tulotaso pettää kokonaan, joten edellytykset asumistuen saantiin ovat erilaiset kuin silloin, kun ratkaisuja esimerkiksi vuoden alussa on tehty.

Olen myös erittäin huolestunut siitä, että 60 000 ihmistä tänä vuonna jäi ilman asumistukea ja näyttää siltä, että tämä määrä kasvaa hyvin voimakkaasti. Toivon, että asia todella tuodaan eduskuntaan uudelleen käsittelyyn niin, että vähintään vuoden 92 taso saavutetaan, sillä on hyvin nöyryyttävää ihmisille, että he joutuvat hakemaan esimerkiksi toimeentulotukea siitä syystä, että asumistuki on heiltä leikattu.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

8) Ed. Laineen lakialoite n:o 19 laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Laine: Rouva puhemies! Tämä lakialoite koskee samaa asiaa, josta eduskunta keskusteli viime joulukuussa. Kysymys on siis siitä, että suomalaiset veronmaksajat joutuvat nyt voimassa olevan lain mukaan itse asiassa kustantamaan yritysten alkoholitarjoilut johtuen siitä, että yritykset saavat edustuskuluina vähentää nämä kulunsa. Valtiovarainvaliokunta oli jo viime joulukuussa päättänyt sellaiseen käsitykseen,

että alkoholitarjoilukulujen vähennysoikeus pitäisi kokonaan poistaa verotuksessa. Kuitenkin silloin eduskunnassa syntyi eräänlainen takaisin-ryhtiliike, joka täällä muutti valtiovarainvaliokunnan päätösehdotuksen äänestyksen jälkeen.

Haluaisin nyt kuitenkin todeta, että mielestäni valtiovarainvaliokunnan kanta oli oikea. Se vastaa myös sitä käytäntöä, joka on naapurimaassamme Ruotsissa. Siellä eivät veronmaksajat joudu maksamaan yritysten alkoholikuluja.

Rouva puhemies! Siksi toivon, että valtiovarainvaliokunta käsittelee tämän tehdyn aloitteen nopeasti ja päätyisi samaan tulokseen kuin valiokunta päätyi viime joulukuussa ja tekisi tätä tarkoittavan ehdotuksen eduskunnalle elinkeinotuloa koskevan verolain muuttamisesta.

Ed. Alaranta: Arvoisa puhemies! Ed. Laineen tekemä aloite on minun mielestäni erittäin kannatettava ja voin tässä luvata, että valtiovarainvaliokunnan jäsenenä yritän saada tämän aloitteen kyllä valiokunnassa ns. uuteen käsittelyyn. Ed. Laine on sitä myös tässä lyhkäisesti perustellut. Ed. Laineen perustelut ovat erittäin päteviä. Siitä hallituksen esityksestä, johon ed. Laine viittasi, löytyy vielä hieman enem-

mänkin perusteluja, jopa EY-kehitykseen liittyviä perusteluja.

Kun tiedämme täällä, että edustaja-aloitteet harvoin johtavat lainsäädäntötoimiin, niin haluan samalla esittää toivomuksen hallituksen suuntaan, että hallituskin ryhtyisi tämän aloitteen tarkoittamiin toimenpiteisiin ja toisi tänne esityksen, joka voitaisiin eduskunnassa hyväksyä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.57.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

